

Szász Jenő,
a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnökének
köszöntő beszéde

Tisztelt Államtitkár úr!

Tisztelt Művész úr, kedves művészetszerető Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet nevében nagy szeretettel köszöntöm Önöket a Kárpát-haza Galéria hetedik kiállításának megnyitóján. Mint ismeretes, Budapest – immár nem is annyira új - művészeti galériája tavaly, 2013. október 14-én nyitotta meg kapuit a művészetkedvelő közönség számára, Kuti Dénes szovátai festőművész alkotásaival.

Mindenekelőtt kérem, engedjék meg, hogy megköszönjem Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár úrnak, hogy tulajdonképpen első szóra és habozás nélkül elvállalta mai rendezvényünk fővédnökségét. Szerepvállalása több mint beszédes: azt jelzi mindannyiunk számára, hogy amikor a nemzet határokon átvéelő egyesítését, amikor a Kárpát-medencei magyar kelme ezer szálon való újjászövését hangoztatjuk- az élet valamennyi, így a kultúra területén is -, akkor nem a levegőbe beszélünk: élvezzük és érezzük a magyar kormány, a Kárpát-haza Galéria esetében pedig a kultúráért felelős államtitkárság támogatását, és ezt külön köszönöm államtitkár úrnak.

És akkor rögtön essünk is túl azon a mondaton, amelyet minden megnyitó alkalmával el szoktunk mondani, de amelyet nem lehet elégszer hangsúlyozni: a kiállító tér létrehozásával a Kárpát-medence kiemelkedő kortárs magyar képzőművészeti értékeinek bemutatását tűztük ki célként; az egyes nemzetrészek sajátos gazdagságát bemutató tárlatokkal szeretnénk lehetővé tenni, hogy mindannyian részesüljünk az egységes magyar kultúrából, és betekintést nyerjünk a külhoni magyarság kortárs művészetébe.

A nemzetegyesítés szándékát ugyanis a képzőművészet eszköztárával is meg lehet erősíteni: markáns, kiemelkedő és konzekvensen építkező életművek bemutatásával. „Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe” - írta Babits Mihály.

Számos példa és név utal arra, hogy a külhoni művészete mindig is a magyar művészet szerves része volt. Trianon és a vasfüggöny szétfelálla, szétszóratta ugyan az egyetemes magyar művészetet, de hála a Jóistennek, páratlan az a gazdagság, amellyel szembesülünk, úgy is fogalmazhatnánk, a bőség zavarával küzdünk, amikor egy-egy életművet, egy művészt ki kell választanunk a következő tárlat érdekében.

Mindezek jegyében tisztelettel köszöntöm Sipos László művész urat, aki – mint azt Önök bizonyára tudják – Székely Bertalan és Szervátiusz Jenő Kolozsvárján született, és a történelem során oly sokszor meghurcolt erdélyi Felvincen él. Sipos László egyébként 1969 óta kiállító művész, és ezt csak azért mondom, mert például jómagam abban az évben éppen csak, hogy megszülettem.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Sipos László életútja tulajdonképpen hűen tükrözi a külhoni szakadt erdélyi magyarság sorsát.

Egy olyan művész áll ma előttünk, aki egyedül volt kénytelen meggyökerezni egy erdélyi kisvárosban. Nem maga választotta meg életterét, hanem a diktatúra kényszere jelölte ki otthonát.

Erős egyéniségként azonban vidéki magára utaltságát a maga javára tudta fordítani: felvinci műterméből az alkotások Európa rangos kiállítótermeibe jutottak el.

Sipos László ugyanakkor a kincses városban lüktető erdélyi magyar művészeti élet egyik vezéregyénisége, a képzőművészeket tömörítő Barabás Miklós Céh volt alelnöke.

Úgy gondolom, Sipos László életútja, pályája - amiben benne van úgy a népünk, mint az a kor, amiben élünk és az a táj is, ahol élünk - mindannyiunk számára megfontolandó felelősség és hűség leckét tartalmaz.

Hiszen művészetében ott a magyar népi kultúra egész motívumkincse, annak összefüggő jelrendszerével és a benne lappangó archaikus világszemlélet. Ez a világlátás, a jelekben rögzített és jelekkel közvetített tudás ma is érvényes üzenettel szól a magyar ember helyéről a világmindenségben: feladatáról, lehetőségeiről, a természethez való viszonyáról, az ember önnön természetében fellelhető törvényszerűségekről és megfigyeléséről és alkalmazásáról.

Nem utolsó sorban azonban felelősségről és hűségről!

Államtitkár úrnak is mondom: a Nemzetstratégiai Kutatóintézet jelmondatául – talán nem véletlenül - a Felelősséggel és hűséggel! felhívást választottuk.

Hiszen mai kiállításunk sem egyéb, mint egy SZÍN-VETÉS, de főként egy SZÁMVETÉS: talán a mi hibánk, kedves művész úr, hogy nem mindig tudjuk olvasni a jeleket, talán a felgyorsult világunk hibája, amelyben nem marad idő arra, hogy elsajátítsuk a sok ezer éves, megtartó értéket, szépséget és hagyományt, amely átvilágít az alkotásain!

Kérem, engedjék meg, hogy művész úr egyik jó ismerőjét, Angi Istvánt idézzem: „a látvány megalkotása Sipos festményein egyszerre képién érzéki és eszmeien láttató”, és aki azt javasolja, „keljünk párbeszédre képeivel és fedezzük fel őket, szerezzük meg magunknak a felismerés borzongó örömét”.

Sipos László saját törvényei szerint élő és alkotó személyiség, aki stílust és egyéni mitológiát teremtett, eredeti festői világa és sajátos látásmódja a magyar művészetben saját és sajátos ösvényt tapos.

Teszi mindezt felelősséggel és hűséggel!

Még akkor is – ha Vasadi Péter szerint – „Csak a hűséget próbáló ember tudja, hogy reménytelen versenytársa az abszolút hűségű Istennek!”

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Szász Jenő,
a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke

*Elhangzott 2014. július 15-én, Sipos László erdélyi festőművész, a Magyar Művészeti Akadémia tagja
Számvetés, szívetés című kiállításának megnyitó rendezvényén,
a budapesti Forrás Galériában.*